

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 216/2014-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcu Jána Lubyho, prerokoval prijatú sťažnosť M. S., G. F., M. S., K. F. a S. S., zastúpených advokátkou JUDr. Kristínou Piovarčiovou, Štúrova 20, Košice, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 34/1997 v období po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 335/2011 z 9. novembra 2011, za účasti Okresného súdu Košice II, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. S., G. F., M. S. a K. F. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn.

29 C 34/1997 v období po právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 335/2011 z 9. novembra 2011 porušené boli.

2. Základné právo S. S. na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 34/1997 porušené boli.

3. M. S., G. F., M. S. a K. F. priznáva finančné zadost'učinenie každej v sume po 1 000 € (slovom tisíc eur) a S. S. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré im je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice II je povinný uhradiť M. S., G. F., M. S., K. F. a S. S. trovy konania v sume 364,45 € (slovom tristošesťdesiatštyri eur a štyridsaťpäť centov) na účet ich právnej zástupkyne JUDr. Kristíny Piovarčiovej, Štúrova 20, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. júla 2013 doručená sťažnosť M. S., G. F., M. S., K. F. a S. S. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. Kristínou Piovarčiovou, Štúrova 20, Košice, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“)

v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 34/1997 po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 335/2011 z 9. novembra 2011.

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uvádzajú:

„K porušeniu nášho práva ako sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd došlo a dochádza v doposiaľ právoplatne neskončenom konaní vedenom pred Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 29 C 34/1997, v právnej veci žalobcu Mesto Košice, so sídlom v Košiciach, Trieda SNP č. 48/A o určenie vlastníckeho práva, v ktorom my sťažovatelia vystupujeme ako žalovaní v rade 5/, 6/, 27/, 47/ a 51/ tým, že v uvedených časových úsekoch súd nevykonal žiadny úkon.

Okresný súd Košice II koná vo vyššie označenej právnej veci od roku 1997, t. j. 16 rokov.

Postup súdu pri prejednávaní predmetnej veci, resp. jeho nečinnosť a zbytočné prietahy už boli viackrát namietané a Ústavný súd Slovenskej republiky vyniesol vo veci zbytočných prietáhov do dnešného dňa 4 nálezy, a to sp. zn. IV. ÚS 300/04, sp. zn. II. ÚS 8/05, sp. zn. IV. ÚS 37/05 a naposledy sp. zn. II. ÚS 335/2011. Vo všetkých troch bolo pod bodom 2 prikázané súdu konať bez nich.

Po uvedených nálezoach sa spor po vecnej stránke nijako neposunul, čo viedlo následne k podaniu ďalšej ústavnej sťažnosti. Od vydania posledného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 335/2001 z 09. 11. 2011 sa činnosť okresného súdu prejavila iba v tom, že vydal uznesenie o ustanovení znalca z odboru geodézie a kartografie v osobe D. B. Predmetné uznesenie bolo vydané dňa 14. 11. 2012, teda viac ako rok po vydaní nálezu Ústavného súdu, ktorým bolo prikázané okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov.

V zmysle označeného uznesenia okresného súdu bol ustanovený znalec povinný podať znalecký posudok do 60 dní od doručenia spisového materiálu, čo sa však nestalo. Súd napriek pokynu ústavného súdu nekonal bez zbytočných prietáhov a neučinil žiadne opatrenia, aby znalec vypracoval znalecký posudok čo najskôr...

V označenom súdnom konaní sme podali viacero urgencií konania a sťažností na prietahy v konaní. Od posledného nálezu Ústavného súdu v roku 2011 sme dňa

20. 05. 2013 podali sťažnosť na prieťahy v konaní v zmysle ust. § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov.

Na našu sťažnosť zo dňa 20. 05. 2013 odpovedal písomne predseda Okresného súdu Košice II listom zo dňa 29. 05. 2013, v ktorom uviedol, že po oboznámení sa so zberným spisom zistil, že kompletný spisový materiál bol za účelom vypracovania znaleckého posudku odoslaný ustanovenému znalcovi dňa 14. 03. 2013.

Ďalej uviedol, že ustanovený znalec podaním zo dňa 14. 05. 2013 požiadal o predĺženie lehoty na odovzdanie znaleckého posudku do 19. 08. 2013, čo odôvodnil tým, že dňa 01. 05. 2013 nadobudla účinnosť vyhláška č. 87/2013, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. 461/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon Národnej rady SR č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov v znení vyhlášky Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. USM UGKK SR 9/2013, 10/2013, 11/2013, 12/2013 a 13/2013, ktorým sa mení technológia merania a vyhotovovania elaborátu geometrického plánu a vektorových geodetických podkladov na aktualizáciu súboru geodetických informácií katastra nehnuteľností. Až 07. 05. 2013 Úrad geodézie, kartografie a katastra SR k predmetnej novej vyhláške a k usmerneniam zorganizoval školenie pre geodetov košického a prešovského kraja. S tým súvisí aj úprava programového vybavenia, na ktoré znalec čaká od dodávateľa softvéru a potrebuje čas na prispôsobenie sa novým úpravám. “

Sťažovatelia na základe uvedeného navrhujú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo sťažovateľov v období po právoplatnosti nálezU Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 335/2011 na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C/34/97 porušené bolo.

2) Okresnému súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C/34/97 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

3) *Sťažovateľom M. S., G. F., M. S., K. F. a S. S. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 500 € pre každého sťažovateľa, ktoré je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.*

4) *Okresný súd v Košiciach je povinný uhradiť sťažovateľom trovy konania na účet jeho právnej zástupkyne, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“*

Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 216/2014-14 z 3. apríla 2014 prijal sťažnosť na ďalšie konanie [§ 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

Po prijatí sťažnosti sťažovateľov na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 7. mája 2014 predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ho vyzval, aby sa vyjadril aj k sťažnosti.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 20. mája 2014 okrem iného uviedol:

«... Priebeh daného konania je ovplyvnený predovšetkým skutočnosťou veľkého počtu účastníkov konania na strane žalovaných, ktorých je v súčasnosti 56, pričom v dôsledku úmrtia viacerých účastníkov v priebehu prebiehajúceho konania sa ich počet ešte zvyšuje. Nejde pritom len o mechanické skúmanie „kto za koho v konaní nastupuje“, ale o dodržanie ustanovení zákona, kedy žiadnemu z účastníkov nemôže byť odňaté právo konať pred súdom, čiže vytýčeného pojednávania majú právo zúčastniť sa všetci jeho účastníci. Až pri zabezpečení týchto procesných podmienok pre všetkých „aktuálnych“ účastníkov je možné riešiť otázky hmotnoprávne. Za účelom zistenia aktuálneho okruhu účastníkov vykonáva zákonná sudkyňa vždy úkony bez zbytočného odkladu, avšak „urýchlenie konania“ v tomto smere zabezpečiť nemôže a toto je závislé od prebiehajúcich dedičských konaní, teda objektívnych skutočností, ktoré v tomto konaní zákonná sudkyňa ovplyvniť nemôže. Podrobne sa o uvedenej skutočnosti zmiňuje na strane 3 svojho vyjadrenia.

To, že znalecké dokazovanie bolo nariadené až rok po doručení nálezu ústavného súdu neznamená, že súd nevykonával vo veci žiadne úkony. Práve naopak, súd v uvedenom období vykonával ďalšie úkony obsiahnuté vo vyjadrení zákonnej sudkyne, potrebné pre ďalší priebeh konania, ako aj riešil procesné nástupníctvo v konaní.

Nahliadnutím do predmetného spisu sa mohli sťažovatelia presvedčiť, že po nariadení znaleckého dokazovania súd vykonával úkony v súvislosti so zabezpečením vyplatenia preddavku ustanovenému znalcovi, o ktorý požiadal listom zo dňa 10. 12. 2012, v ktorom svoju požiadavku odôvodnil (č. l. 1047 spisu). Opäť sa teda nejednalo o svojvoľnú nečinnosť súdu.

Dňa 14. 3. 2013 bol znalcovi odoslaný predmetný spis. Listom zo dňa 13. 5. 2013 znalec požiadal o predĺženie lehoty na vypracovanie a odovzdanie znaleckého posudku (ako to napokon uvádzajú aj sťažovatelia v článku III svojej sťažnosti, teda o žiadosti znalca boli informované). Tejto jeho žiadosti bolo vyhovené listom zo dňa 15. 5. 2013.

Znalecký posudok bol súdu doručený 24. 9. 2013. Bezprostredne po doručení tohto posudku a ukončení dlhotrvajúcej práceneschopnosti zákonnej sudkyne táto začala vo veci vykonávať ďalšie úkony.

Termín najbližšieho pojednávania je stanovený na 2. 6. 2014.

Od doručenia posledného nálezu ústavného súdu k ďalším preťahom v konaní nedošlo a jeho dĺžka je ovplyvnená výlučne vyššie uvedenými procesnými prekážkami, na ktoré poukazuje i zákonná sudkyňa a ktoré okresný súd nemôže vylúčiť, ani žiadnym spôsobom ovplyvniť.

Rozhodnutie ústavného súdu obsiahnuté v náleze zo dňa 9. 11. 2011 je rešpektované a ako som uviedol, dĺžka konania je ovplyvnená objektívnymi okolnosťami bez zavinenia súdu, preto navrhujem sťažovateľom finančné zadosťučinenie nepriznať.»

K svojmu stanovisku predseda okresného súdu priložil aj vyjadrenie zákonnej sudkyne, ktorá v ňom okrem iného uviedla:

„Nález ÚS SR sp. zn. II. ÚS 335/2011 bol tunajšiemu súdu doručený dňa 21. 11. 2011 a po tomto termíne boli vykonané zo strany súdu nasledovné úkony v spise:

23. 11. 2011 – stanovený termín pojednávania na deň 26. 1. 2012

29. 11. 2011 – žiadané listinné dôkazy od tretích osôb

29. 12. 2011 – ustanovenie opatrovníka dedičom po žalovanej v 18. rade
26. 1. 2012 – pojednávanie, oboznámený obsah listinných dôkazov v spise, vypočutý ďalší zo žalovaných a pojednávanie odročené na neurčito z dôvodu žiadosti žalobcu na upresnenie okruhu žalovaných a petitu. Žalobcovi stanovená lehota najneskôr do 29. 2. 2012.
26. 1. 2012 – Uznesením zastavené konanie vo vzťahu určenia vlastníckeho práva k stavbám.
6. 3. 2012 – na žiadosť žalobcu predĺžená lehota na upresnenie okruhu žalovaných do 15. 4. 2012
30. 3. 2012 – vykonanie dožiadania na kataster nehnuteľností
18. 4. 2012 – Uznesením uložená poriadková pokuta žalobcovi pre nesplnenie povinnosti upresniť okruh žalovaných.
14. 5. 2012 – opätovne žiadaný kataster nehnuteľností o zodpovedanie otázok v zmysle referátu zo dňa 30. 3. 2012, keďže zodpovedali iné otázky ako boli položené
5. 6. 2012 – žiadaný vyvlastňovací spis zo Štátneho archívu na základe odpovede Katastrálneho úradu
11. 7. 2012 – vyžiadanie listinných dokladov z Okresného súdu Košice I na základe návrhu žalobcu o doplnenie dokazovania
16. 7. 2012 – Uznesením pripustení do konania žalovaní v 52. a 53. rade na základe návrhu žalobcu
7. 8. 2012 – žiadaný pobyt z CEPO u žalovaného v 52. rade /neznámy/ a listinných dôkazov z katastra, nakoľko OS KE I 30. 7. 2012 oznámil, že tieto doklady sa nachádzajú na katastri
5. 9. 2012 – po zistení pobytu žalovaného v 52. rade doručovanie listín, vyžiadanie listín zo Štátneho archívu na základe oznámenia katastrálneho úradu, že tieto listiny sa nachádzajú v Štátnom archíve
3. 10. 2012 – oznámenie žalobcovi, že listiny, ktoré žiadal vyžiadať od štátnych orgánov, sa tam nenachádzajú
5. 11. 2012 – zisťovanie dátumov narodenia a bydliska u žalovaných, ktorí majú byť pripustení do konania ako ďalší žalovaní, pretože boli žalobcom identifikovaní len menom

a priezviskom a rovnaké údaje o nich sa nachádzali aj na liste vlastníctva, dotaz na znalcov, v akej lehote sú schopní vypracovať znalecký posudok

14. 11. 2012 – Uznesením nariadené znalecké dokazovanie

2. 1. 2013 – vydaný platobný rozkaz na vyplatenie preddavku znalcovi na základe jeho žiadosti zo dňa 13. 12. 2012

2. 1. 2013 – Uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania pokynom sudcu dané do účtárne na vymáhanie

4. 1. 2013 – úradný záznam o tom, že účtáreň vyplatí preddavok zo štátnych prostriedkov až po 18. 1. 2013

7. 1. 2013 – mailom oznámené znalcovi kedy mu bude vyplatený preddavok

11. 1. 2013 – úradný záznam, že účtáreň neprevzala platobný poukaz zo dňa 2. 1. 2013 a Uznesenie dané na vymáhanie justičnej pokladnice z dôvodu, že záloha na vypracovanie znaleckého posudku má byť vyplatená z preddavku

22. 1. 2013 – úradný záznam o tom, že vyšší súdny úradník odmietol opatriť uznesenie pečiatkou predbežná kontrola

28. 1. 2013 – pokyn sudcu na zaslanie spisu znalcovi

5. 2. 2013 – záznam vyššieho súdneho úradníka o vykonaní predbežnej finančnej kontroly

7. 2. 2013 – pokyn sudcu na preverenie úhrady preddavku a pokyn na urgovanie Justičnej pokladnice

21. 2. 2013 – pokyn sudcu na preverenie úhrady preddavku

25. 2. 2013 – úradný záznam, že k úhrade preddavku nedošlo

27. 2. 2013 – žiadosť na znalca, či vyhotoví znalecký posudok aj bez zaplatenia preddavku a či požaduje pôvodný preddavok, keďže došlo k zníženiu počtu podaných posudkov

4. 3. 2013 – odpoveď znalca, že preddavok požaduje

6. 3. 2013 – úradný záznam, že k úhrade preddavku nedošlo

7. 3. 2013 – opätovne vydaný platobný rozkaz

13. 3. 2013 – pokyn sudcu na zaslanie spisu znalcovi

14. 5. 2013 – na žiadosť znalca súhlas súdu s predĺžením lehoty na vypracovanie znaleckého posudku do 19. 8. 2013

2. 9. 2013 – súdom vyzvaná Správa katastra na úradné overenie znaleckého posudku, keďže podľa oznámenia znalca jej bol zaslaný 5. 8. 2013

11. 9. 2013 – 15. 11. 2013 – PN sudkyne

24. 9. 2013 – zaslaný znalcom znalecký posudok

26. 9. 2013 – pokyn zastupujúceho sudcu pre vyššieho súdneho úradníka na rozhodnutie o znalečnom

10. 10. 2013 – Uznesenie o priznaní znalečného

23. 10. 2013 – spis pridelený sudkyňi JUDr. Mikovej

18. 11. 2013 – spis pridelený späť do súdneho oddelenia 29 C

19. 11. 2013 – uznesenie o ustanovení spoločných zástupcov pre ďalších žalovaných

20. 11. 2013 – pokyn sudcu na doručenie znaleckého posudku a výzva pre žalobcu na upresnenie petitu žaloby a okruhu účastníkov na základe znaleckého posudku

15. 1. 2014 – stanovenie termínu pojednávania na deň 26. 3. 2014

10. 3. 2014 – pokyn sudcu na zistenie dátumu úmrtia a dedičov po žalovaných, u ktorých sa vrátili doručenky s predvolaním na termín pojednávania s odôvodnením, že na adrese sú neznámi

12. 3. 2014 – úradný záznam o zisteniach v dedičskej kancelárii Okresného súdu Košice I a žiadaný okruh dedičov od notárky

26. 3. 2014 – pojednávanie odročené na 2. 6. 2014 bez prejednávania veci z dôvodu §§ 103 a 19 osp. – úmrtie žalovaných v 28. a 41. rade

26. 3. 2014 – vypočutí mimo pojednávania ďalší zo žalovaných

7. 4. 2014 – vyžiadanie súhlasu so späťvzatím od niektorých žalovaných na základe späťvzatia žalobcu zo dňa 26. 3. 2014

14. 5. 2014 – uznesením po získaní súhlasu zastavené konanie proti 3 žalovaným, pripustená zmena účastníka konania na strane žalovaných a pripustená do konania ďalšia žalovaná v 54. rade

Predpokladaný termín rozhodnutia vôbec nie je známy a to z dôvodu veľkého počtu účastníkov konania na strane žalovaných, pričom ani doposiaľ okruh žalovaných nie je konečný, pretože po zistení bližších identifikačných údajov bude rozhodnuté o pripustení do konania ďalších dvoch žalovaných a to na základe návrhu žalobcu zo dňa 26. 3. 2014. Rozhodnutiu vo veci bráni veľký počet účastníkov konania /a to aj napriek

tomu, že sú im podľa § 29a osp. ustanovení spoloční zástupcovia/, z ktorých už takmer dve desiatky v priebehu konania zomreli a súd pokračoval v konaní s ich právnymi nástupcami a to bez toho, že by kvôli prebiehajúcim dedičským konaniam konanie o určenie vlastníckeho práva prerušoval a zároveň zisťoval pobyty neznámych účastníkov a aj novonastupujúcich dedičov. Vzhľadom na predmet sporu, ktorým je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam účastníkmi konania k termínu pojednávania a teda aj rozhodnutia musia byť vždy aktuálni vlastníci podľa údajov na liste vlastníctva, pričom dochádza k zmenám údajov na listoch vlastníctva, čo sa následne prejavuje návrhom žalobcu na zmenu účastníkov konania na strane žalovaných či už z hľadiska dedenia alebo z dôvodu prevodu nehnuteľností a takýchto nových účastníkov, s výnimkou dedičov, je potrebné uznesením pripúšťať do konania resp. robiť zmeny v zmysle ust. § 92 osp. na strane žalovaných a tieto uznesenia im doručovať. Bez toho, aby k termínu pojednávania a prípadne aj rozhodnutia bolo vykázané doručenie u všetkých účastníkov konania a títo aj mali spôsobilosť byť účastníkmi a zároveň nedošlo k zmenám vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam, ku ktorým sa žalobca domáha určenia vlastníckeho práva predmetný súdny spor nie je možné zákonným spôsobom rozhodnúť.

Zároveň poukazujem na to, že prípadné ďalšie sťažnosti účastníkov konania na prieťahy v súdnom konaní budú podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR vyhodnotené opäť ako dôvodné a to bez ohľadu na to, či súd vo veci vykonáva úkony alebo nie, vzhľadom na obdobie, ktoré uplynulo od podania žaloby až doposiaľ a konštatovanie uvedené v Náleze ÚS SR sp. zn. II. ÚS 335/2011 zo dňa 9. 11. 2011, že... súd vlastne iba sleduje a zaznamenáva, ktorý účastník za ktorého nastupuje... je v danom prípade pri tomto druhu sporu jediným možným zákonným postupom súdu v zmysle platných právnych predpisov a to Občianskeho súdneho poriadku a Občianskeho zákonníka a to najmä s prihliadnutím na §§ 103 a 19 osp. Skúmanie podmienok konania vrátane spôsobilosti byť účastníkom konania súd skúma v každom štádiu konania z úradnej povinnosti. “

Ústavný súd zo súdneho spisu ďalej zistil, že pojednávanie, ktoré okresný súd nariadil na 26. marec 2014, bolo odročené na 2. jún 2014, keď bolo opätovne odročené na neurčito, s tým, že

„1. žiadaný žalovaný v 52. rade pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty, aby sa v lehote 7 dní vyjadril, či súhlasí so späťvzatím žaloby voči nemu,

2. ukladá sa právnenému zástupcovi žalobcu, aby v lehote do 30 dní od dnešného pojednávania doplnil v súlade s ust. § 79 O. s. p. a nasl. údaje o žalovaných, ktorých navrhuje pripustiť do konania a to B. M. (dcéra J.) a B. M., rod. B.

Po doplnení týchto údajov bude rozhodnuté o návrhu žalobcu na ich pristúpenie do konania a po súhlase žalovaného v 52. rade bude voči nemu konanie zastavené.“

Predseda okresného súdu súčasne oznámil ústavnému súdu, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho prerokovania prijatej sťažnosti.

Ústavný súd vyzval 23. mája 2014 aj právnu zástupkyňu sťažovateľov, aby sa vyjadrila k stanovisku okresného súdu, ako aj k otázke nariadenia verejného pojednávania. Právna zástupkyňa sťažovateľov vo svojom podaní z 29. mája 2014 (doručenom ústavnému súdu 3. júna 2014) okrem iného uviedla:

„Vyjadrenie konajúceho OS Košice II aj konajúcej sudkyne považujem za neobjektívne. Je pravdou, že v spore, ktorý trvá 17 rokov, je 56 účastníkov na strane žalovaných, ale všeobecný súd s nimi koná neúčelne a nesústredene. Aj napriek tomu, že účastníci si v zmysle ust. § 29a ods. 1 Osp., zvolili na zastupovanie štyroch spoločných zástupcov, súd s týmito zástupcami riadne nekoná, sústavne predvoláva všetkých účastníkov na strane žalovanej a to aj napriek tomu, že už v minulosti všetci žalovaní ako účastníci konania vypočutí boli. Takýto postup je kontraproduktívny a nenapomáha rýchlemu skončeniu veci.

Úkony sudcu v prehľade úkonov sú pre rozhodnutie vo veci samej nepodstatné alebo sú takého charakteru, ktoré súd nemá vykonávať vôbec, napr. 15. 11. 2012 zisťovanie dátumov narodenia a bydliska u žalovaných, ktorí majú byť pripustení do konania ako ďalší žalovaní, pretože boli žalobcom identifikovaní len menom a priezviskom.

Povinnosť správne označiť žalovaných v žalobe je jednoznačne na strane žalobcu a vyplýva mu z ust. § 42 a § 79 ods. 1 Osp. Súd nemá nahradzovať činnosť žalobcu a má dostatok procesných prostriedkov na to, aby o žalobe ktorá nemá náležitosti podľa § 42 a § 79 Osp. rozhodol inak.

Na vrub OS Košice II možno pričítať aj nesústredenú a nedôslednú činnosť vo vzťahu k ustanovenému znalcovi, ktorý zavinením súdu neobdržal preddavok, ktorý žiadal na znaleckú odmenu a ďalšie zbytočné procesné úkony namiesto toho, aby došlo k vydaniu rozhodnutia.“

Sťažovatelia súčasne oznámili, že súhlasia s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania vo veci prijatej sťažnosti.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil od ústneho pojednávania v danej veci, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Sťažovatelia sa tiež domáhajú vyslovenia porušenia práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez

zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu i sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS/272/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť vecí, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovanej veci.

1. Predmetom namietaného konania je rozhodovanie o žalobe o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré sa začalo 11. februára 1997, teda pred viac ako 17 rokmi, a nie je ku dňu predbežného prerokovania právoplatne skončené. Sťažovatelia sú v namietanom konaní v procesnom postavení žalovaných; žalobcom v namietanom konaní je mesto Košice (ďalej len „žalobca“).

Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd sa čiastočne stotožňuje s názorom okresného súdu, že predmetný spor možno hodnotiť ako skutkovo náročný s poukazom na „... *nutnosť vykonať rozsiahle dokazovanie pri potrebe zabezpečenia procesných podmienok pre konanie vo veci vzhľadom na vysoký počet účastníkov daného konania*“. Aj keď z právneho hľadiska spor „o určenie vlastníctva“ tvorí súčasť štandardnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov, z faktického hľadiska je potrebné akceptovať, že náročnosť konania od februára 1999 ovplyvnil veľký počet žalovaných (53, medzičasom 56), ako aj zmeny v osobách žalovaných, ku ktorým došlo v dôsledku úmrtia niektorých pôvodne žalovaných v priebehu konania. Táto skutočnosť vyžadovala od okresného súdu, aby počas konania spresňoval ich okruh a zisťoval stav dedičských konaní, čo objektívne mohlo spomaliť priebeh konania. Pokiaľ ide o faktickú zložitosť, počas obdobia posledných dvoch až troch rokov (od nálezú ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 335/2011 z 9. novembra 2011) sa opakuje sa tá istá situácia – úmrtie účastníka a následné zisťovanie okruhu dedičov, pričom v postupe a spôsobe zisťovania nedošlo zo strany okresného súdu k výraznému posunu, pokiaľ ide o ich efektívnosť. Žiadna skutková náročnosť však podľa názoru ústavného súdu nemôže ospravedlniť doterajšiu dĺžku tohto konania, napriek počtu a meniacemu sa okruhu účastníkov namietaného konania.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov (žalovaných) v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom, teda doterajšia dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním sťažovateľov.

3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v označenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup samotného okresného súdu.

Z predloženého spisu, zo s'ťažnosti, ako aj z vyjadrenia predsedu okresného súdu ústavný súd zistil, že v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 335/2011 z 9. novembra 2011, t. j. po 21. novembri 2011, okresný súd nariadil tri pojednávania. Na pojednávaní nariadenom a uskutočnenom 26. januára 2012 okresný súd uložil právnenému zástupcovi žalobcu povinnosť, aby do 29. februára 2012 „predložil presný okruh účastníkov konania ako aj presne špecifikoval predmet konania“. Pretože žalobca nedodrжал lehotu na spresnenie petitu, okresný súd mu uznesením č. k. 29 C 34/1997-978 z 18. apríla 2012 uložil poriadkovú pokutu za hrubé s'ťažovanie postupu súdu. Ústavný súd využitie tohto poriadkového opatrenia okresného súdu hodnotí pozitívne.

Z úkonov, ktoré v relevantnom období okresný súd vykonal, vyplýva, že sa predovšetkým zaoberal nariad'ovaním znaleckého dokazovania (uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania zo 14. novembra 2012 znalcom z odboru geodézie a kartografie), ktoré nariadil po viac ako roku od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

Napriek tomu, že okresný súd vo svojom stanovisku uvádza, že „k ďalším priet'ahom v konaní nedošlo a jeho dĺžka je ovplyvnená... procesnými prekážkami, ktoré okresný súd nemôže vylúčiť“, ústavný súd konštatuje, že väčšina úkonov okresného súdu, ktoré sú dokumentované v spisovom prehľade od novembra 2011 do mája 2014, nesmeruje efektívne k skončeniu dokazovania a k rozhodnutiu vo veci samej.

Ústavný súd so zreteľom na všetky uvedené skutočnosti rozhodol, že neefektívnym postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 34/1997 došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, čím bolo porušené aj základné právo s'ťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a ich právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené v bode 1 a 2 tohto nálezu.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

V danom prípade ústavný súd nepovažoval za potrebné rozhodovať podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde o príkaze okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 29 C 34/1997 konal bez zbytočných prietáhov, pretože tento príkaz ústavný súd už okresnému súdu uložil nálezom sp. zn. II. ÚS 335/2011 z 9. novembra 2011. Ústavný súd preto tejto časti sťažnosti sťažovateľov nevyhovel.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovatelia žiadajú aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume po 1 500 € každému z nich, pričom uvádzajú:

„Hoci sa v otázke predmetu uvedeného súdneho konania nejedná v jednotlivostiach o vysoké obnosy, práve vinou okresného súdu si ako účastníci konania nemôžeme definitívne usporiadať naše majetkové pomery.

Uvedená nemožnosť usporiadania si vlastníckych práv k nehnuteľnostiam, v spojení s recidívou súdu, ktorý aj napriek viacerým rozhodnutiam Ústavného súdu vo veci nevykonáva úkony, ktoré majú smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej

sa účastníci konania počas jeho trvania nachádzajú, je jasným dôkazom neefektívnej činnosti súdu, ktorá nie je ničím ospravedlniteľná.

Z uvedených dôvodov preto ako sťažovatelia považujeme za vhodné, aby nám bolo taktiež priznané primerané finančné zadosťučinenie, a to v sume 1 500 Eur pre každého sťažovateľa.“

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 29 C 34/1997 viac ako 17 rokov, berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci sťažovateľov stále nebolo od rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 335/2011 z 9. novembra 2011 právoplatne skončené, ústavný súd považoval za účelné priznanie sumy po 1 000 € sťažovateľkám M. S., G. F., M. S. a K. F., pretože posudzoval namietané porušenie ich práv len v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 335/2011 z 9. novembra 2011, a sumu 1 500 € sťažovateľovi S. S., t. j. sumu ním požadovanú, u ktorého posudzoval porušenie jeho práv v namietanom konaní bez tohto časového obmedzenia.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľov, ktoré im vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou JUDr. Kristínou Piovarčiovou. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2013 a z predloženého návrhu právnej zástupkyne sťažovateľov.

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti) v súlade s príslušnými ustanoveniami vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za každý úkon po znížení základu tarifnej sadzby o 50 % (§ 13 ods. 2 vyhlášky), pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“ po 65,08 €, t. j. 325,40 €, čo spolu s režijným paušalom 5 x 7,81 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje celkovú sumu 364,45 €.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júla 2014